

Belo Blato je banatsko selo situirano na obodu Carske bare u blizini jezera Joca, okruženo Begejom, Tisom, trščanim ritovima. U njemu živi nešto više od 1.100 stanovnika, 11 nacija, govori sedam, osam jezika, a deca progovaraju na tri. Na ulici se najčešće može čuti tzv. „beloblatški“. Selo su osnovali Nemci sredinom XIX veka, kasnije se doseljavaju Slovaci, danas najbrojniji, za njima Bugari, Mađari, opet Nemci, Srbi... Danas u centar sela vodi put omeđen drvoredom sibirskog bresta. Poznato je po rodama, koje imaju i svoj Dan (19. mart). Zbog svojih posebnosti, prirodnog okruženja, kulturnog nasleđa, a pre svega vrednih i ljubaznih Beloblaćana, u selo su počeli da dolaze turisti.

Osnovna delatnost meštana bila je i jeste poljoprivreda i prerada trske. Selo je poznato po dobroj kuhinji kojoj je kumovalo mešanja različitih naroda i njihovih kultura. U selu nema domaćinstva bez dobre kobasice, šunke, slanine, krvavice, švargle... Puno je pravih majstora za svinjske i ovčje paprikaše, koji znaju da pripreme i specijalitete od ribe. Domaćice su vešte u pripremi raznih testa i kolača. Sve to Beloblaćani su spremni da podele sa svojim gostima i zato se Belo Blato poslednjih godina razvilo u značajnu ruralnu destinaciju.

Atmosfera lepote različitosti u malom može se videti i na Salašu „Lujza“ Radmile i Ištvana Toškov. Radmila Toškov nikada ni sanjala nije da će se baviti turizmom. Započela je svoj biznis, podržana od svog supruga, i dvojice sinova, Bojana i Dejana, nemajući predstavu šta je sve čeka, zarad sećanja na svoje odrastanje u selu Lujza, koje je u jednom trenutku morala da napusti. Spajanjem nekoliko placeva i kuća na periferiji Belog Blata, uz podršku porodice, stvorila je svoju etno-bajku. Danas je to uređen prostor koji je sačuvao duh starine i autentičnosti: počev od stoletog duda, bunara i terase obložene još uvek zdravom, takođe više sto godina starom trskom.

- Počeci su bili teški. Na samom početku, posmatrajući dolazak turista, razmišljala sam kako bi bilo lepo da bar jedan autobus svrati do mene, i da će biti zadovoljna. Sada se borim sa 300 tursita iz 5 - 6 autobusa dnevno. Da sam to znala tada verovatno bih bila uplašena, ali danas sve držim u malom prstu - izjavila je Radmila.

Prelomni trenutak za sve kasnije akcije, bila je odluka da se domaćinstvo bazira na uzgoju mangulica. Imali su tipično paorsko dvorište i preko 200 svinja. Pre dvadesetak godina, prvenstveno zbog zdravlja, u njovo domaćinstvo „zalutala“ je mangulica, a 2008., kada su zbog poplave privremeno morali da napuste svoj dom, imali su 10 odraslih jedinki. Te jeseni, u želji da pokažu deci mangulice, posetili su ih prijatelji iz Beograda. Od tada počinje razvoj turizma:

- Ulaganja su velika, a nemaš od koga da naučiš, osim na sopstvenim greškama. Znam samo da treba ostati autentičan, bez glume, prenemaganja. Treba dosta da se radi, kuva,

mesi, u vreme svinjokolja, koji takođe organizujemo, tope se čvarci i radi sve ono što radi jedna domaćica - kaže naša sagovornica i dodaje da radi od srca, i da još uvek u tome uživa.

Rado se priseća jedne od prvih grupa od 18 gostiju na Salašu „Lujza“. Suprug je kuvao gulaš, a ona pripremila sve ostalo. Iako je od početka bavljenja turizmom bio dogovor supružnika da nastupe domaćinski, sa obilnim porcijama, i kvalitetom „kako za porodicu, tako i za goste“, kada je iznosila prvu činiju primetila je pogled neverice starijeg, korpulentnog gospodina. Iznosila je domaćica činiju za činjom, a gospodin postajao sve zadovoljniji da bi isti, kasnije dovodio grupe dabl-deker autobusima. Komunikacija sa gostima za nju je jedna od ključnih u ovom poslu.

Sajmovi na kojima nastupaj, isključivo na poziv Turističke organizacije grada Zrenjanin, ili prijatelja iz TA, prilika su da se vidi sa poznanicima, gostima koji su posetili njen salaš. Smatra da su ona i njena porodica najbolja pozivnica i dovoljna reklama za dolazak novih.

Pored svih svojih aktivnosti, gospođa Radmila Toškov je od prvog dana aktivna u „Klubu žena“ iz Belog Blata, jer samo tamo sebi dozvoljava beg iz kuhinje. Za udruženje kaže da je živo, da se uvek nešto dešava, i da sve članice rade srcem. Osim uobičajenih okupljanja sredom, druženja uz čaj, kafu, izlaganja na manifestacijama, sajmovima, ono potpisuje organizaciju tradicionalne, ovog oktobra dvanaeste po redu manifestacije „Slatki dani“.

- Udruženje predano radi i na promociji mesta. Ono je naše i ako mi ne znamo da ubedimo druge u sve njegove čari i lepote, ko će? Po svemu je specifično. U njemu se svako dobro oseća. Kažu da ima dobru energiju. Ja jesam Bosanka. U kući slavimo dva Božića, dve Nove godine, Đurđevdan i Bajram, ali tako rade svi u ovom selu - objašnjava naša sagovornica uz napomenu, da je pre 10 godina bilo lakše organizovati rad i nastupe udruženja jer je imalo pomoć MZ. Od kada je to izostalo, mnogo je teže od male penzije, kakvu ima većina članica, izdvojiti sredstva za neki put.

Početkom ove godine, Informativni centar za poslovnu standardizaciju i sertifikaciju (BSC centar) Novi Sad, pokrenuo je projekat osnaživanja žena

”
Jake žene

-
jako selo

„, sa idejom poboljšanja njihovog socijalnog, ekonomskog položaja. Gospođa Toškov dragocenom smatra saradnju u projektu, ne samo u pitanju komunikacije, novih tehnologija, već i novih recepata i iskustva drugih.

I na kraju šta/ko je Lujza: To je selo, preteča Belog Blata. Osnovao ga je Lazar Lukač, vlasnik Kaštel Ečka. U Beču je 1780. godine zakupio imanje, a da bi to mogao da ga kupi, ovaj Jermenin pravoslavac, morao je da prihvati katoličku veru. Lukač ubrzo u posedu ima 300.000 ha, potom osniva selo, i daje mu ime po svojoj najstarijoj čerki Lujzi. Lujza mu je bila glavno selo, pošto je izlazilo na Tisu, sa lukom u kojoj su pristajali brodovi. Iz te luke Lukač je sa bečkim vlastima izradio licencu za snabdevanje austro-ugarske vojske. Namenski je doseljavao radnu snagu. Pored Lujze naseljeno je još sedam okolnih mesta.

Veza između Salaša „Lujza“ i istoimenog sela, upravo je naša domaćica, gospođa Toškov, čiji je otac iz Teslića (Bosne), 70-tih godina prošlog veka došao na Lujzu, gde je njegova čerka provela bezbrižne dane svog detinjstva. Njena porodica je poslednja napustila imanje pred nadolazećom vodom, koja će iza sebe ostaviti pustoš, danas delom pod setvom,

većim delom pod jezerom. Od Lujze joj je ostao samo nadimak.

- Doseđivanjem u Belom Blato, otac je zadržao mangulice, i pored našeg domaćinstva, kupovali smo jednu po jednu staru kuću, tako da danas imam svoju malu „Lujzu“. Iz stare Lujze doneta je stara peć, nekoliko satova, luster koji još nije pronašao mesto u novom domu - ispričala nam je ovu zanimljivu storiju Radmila Toškov, zadovoljna što je sve što voli u životu našla na ovom salašu.

www.topsrblja.com

www.topsrblja.com

www.topsrblja.com